

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Največji slovenski dnevnik v Zdrženih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

The largest Slovenian Daily in the United States.

Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 140. — ŠTEV. 140.

NEW YORK, SATURDAY, JUNE 14, 1924. — SOBOTA, 14 JUNIJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

NOMINACIJA COOLIDGE IN DAWESA

Republikanska narodna konvencija v Clevelandu je pri prvem glasovanju nominirala Coolidge-a in Dawesa predsedniškim, oziroma podpredsedniškim kandidatom. — Hoover je bil zadnji tekmeč Dawesa pred glasovanjem. — Zavrnitev Kenyona je razburila zapad. Dawes je prežet z bankirskimi nazori in vojaškimi idejami.

Marietta, O., 13. junija. — Brigadni general Charles G. Dawes je večeraj zvečer sprejel republikansko nominacijo za mesto podpredsednika.

„Jaz sprejem nominacijo republikanske stranke za mesto podpredsednika,“ je rekel v formalnem ugotovilu, ko ga je Associated Press informirala o nominaciji. „Globoko znam ceniti čast.“

Cleveland, O., 13. junija. — Coolidge in Dawes je ti, ket, s katerim bo šla republikanska stranka pred volilce vsled izida konvencije, ki je bila odgojena večeraj ponoči.

Nominacija Coolidge-a je bila završena pri prvem glasovanju. Predsednik je dobil 1056 glasov, 34 glasov je bilo oddanih za La Folleta in deset za Johnsona.

Brigadni general Dawes je dobil nominacijo za podpredsednika vsled najbolj čudne kombinacije okoliščin, kar se jih je kedaj pojavilo na kaki konvenciji.

Prejšnji governer Lowden, ki je bil nominiran kljub ponovnim izjavam, da ne dovoli, da bi bilo njegovo ime predloženo konvenciji, je odločno odklonil čast. Managerji Coolidge-a so nato po paničnem intervalu sklenili spraviti na površje Herberta Hoover-ja.

Konvencija, ki je bila jezna na vse, na vmešavanja stare garde in odklonitev Lowdena, se je obrnila na Dawesa v glavnem raditega, ker je administracija želela Hooverja.

Djajanski je predsednik prav tako zadovoljen z Dawesom kot bi bil s svojim trgovinskih tajnikom. Če bi Butler mislil, da lahko zmaga z Dawesom, tem proklinjajočim bankirjem in vojakom, bi bil Dawes najbrž njegov kandidat na prvem mestu, a v pričetku konvencije so navajali vse mogoče stvari, govoreče proti Dawesu, in le potreba nepotrebne izbire je izločila obstoječe pomisleke proti Dawesu.

Ljudje, ki so v tesnem stiku s predsednikom, so vznemirjeni glede tega, kako bo delavstvo sprejelo Dawesa, ki je seveda prežet z bankirskimi nazori ter vojaškimi idejami. To pa ne pride koncem konca toliko vpoštev vspricho večjega dobička, obstoječega v tem, da se je stranka izmotala iz velike godlje, v katero jo je pahnilo amatersko vodstvo.

Dogodki pred nominiranjem Dawesa so bili skrajno dramatični. Na dnevnem redu je bilo le podpredsedništvo, torej zadeva, katero se ponavadi reši v naglici, potem ko je že večina delegatov odpotovala domov, a v tem slučaju je bilo zapaziti zanimanje in trpkost kot jo je celo malo-kedaj opaziti v bojih za predsedništvo samo.

Potem ko je bil predsednik Coolidge z lahkoto nominiran pri prvem glasovanju, kajti le Wisconsin je vztrajal proti njemu, se je pričel boj za drugo mesto.

Prejšnji governer Frank Lowden je Illinoisu je pridobil zase večino delegatov, kljub ponovim prejšnjim izjavam, da ne bo pod nobenim pogojem sprejela tega mesta. Tudi v tem slučaju ni hotel sprejeti nominacije in po odmoru dveh ur, tekem katerih se je brzojavila na vse strani dežele, je bila konvencija zopet otvorna ter je nominirala brigadnega generala Charles Dawesa.

Tekom odmora, ki je trajal do devetih, je prišlo od voditeljev sporočilo, da mora biti ali Hoover ali pa Dawes. „Ne more biti Dawes. Biti mora Hoover,“ je rekel William Butler, kampanjski manager Coolidge-a senatorju Reedu iz Pennsylvanije.

„To ni mogoče. Mora biti Dawes,“ je odvrnil senator, in v njegovem stališču ga je podpiralo osem in sedemdeset glasov iz njegove države.

Izločenje Hooverja ter imenovanje Dawesa ni bilo nič drugega kot reakcija proti strogi vladi Coolidgevih voditeljev.

FAŠISTI SO USMRILI POSLANCA MATTEOTTA

Laški fašisti imajo nov zločin na svoji vesti. — Truplo poslanca Matteottija so našli. — Napaden je bil pred svojim govorom v parlamentu.

Rim, Italija, 13. junija. — V torek je zavladalo po vsem Rimu veliko razburjenje, ko je bilo sporočeno, da je neznanokam izginil socialistični poslanec Giacomo Matteotti.

Včeraj so našli v reki Tiberi njegovo truplo.

Splošno se domneva, da so ga umorili fašisti, ker so se bali nje-

govih razkritij v parlamentu.

Že večkrat so mu stregli po življenju, v torek zjutraj so pa izvršili svoj namen.

Policija sicer zanikuje te vesti, ki so pa brez dvoma resnične. Policija je namreč popolnoma pod vplivom fašistovskih voditeljev in je jasno, da ne bo hotela naprtiti zločina fašistom.

KAKO KAZNUJEJO BOLJŠEVI VIKI GRAFTARJE?

Leningrad, Rusija, 13. junija. Včeraj je bilo tukaj usmrčenih pet sodnikov, katerim so oblasti dokazale, da so sprejemali grafit. Dvanajst drugih je bilo obsodjenih na desetletno ječo.

ITALIJAN JE ŠEL SOLZNIH OČI V SMRT

Albert Mastrotta je šel na električni stol jokaje. — Bil je obsojen na smrt, ker je ubil strica.

Sing, Sing, 13. junija. — Albert Mastrotta, star dva in trideset let, je bil usmrčen v električnem stolu radi umora svojega strica, Tomaža Mastrotta v Richmond Hill.

Ne smrt obsojeni mož je ves dan upal, da bo governer Smith izpremenil smrtno obsodbo v do smrtne ječo, posebno vspricho dejstva, da je Dana Wallace, prejšnji okrajni pravdnik iz Queensa, pisal governerju Smithu, da bo zadovoljen s katerokoli akcijo governerja v tej zadevi. Governer Smith pa je odklonil vsako posredovanje.

Mastrotta je jokal, ko so ga privedli v smrtno kamro in solze so mu tekale po licu navzdol tudi takrat, ko so ga privezali na stol. Ničesar pa ni rekel niti paznikom, ziti gledalecem.

Država je trdila, da je Mastrotta pretepal svojega strica do smrti s čevljariskim kopitom, deloma raditega, ker je hotel biti deležen dedščine svojega strica. Drugi pa so izjavljali, da se je prepiral s stricem, ker je slednji nasprotoval pozornostim, katere je mladi Mastrotta izkazoval neki ženski. Zagovornik Mastrotte je trdil, da je obtoženi ubil strica v samo-obrambi.

Mastrotta je preživel zadnje ure pred eksekucijo v skrajni vzemirjenosti. Ko so ga privedli v predsobo izven smrtno kamre, je prosil, naj določijo paznika, ki mu bo delal družčino.

DOUMERGUE NOVI PREDSEDNIK FRANCIE

Doumergue je dobil 515 glasov, dočim jih je bilo oddanih za Painleve-ja 309. Zmaga zmernega centra nad levico.

Versailles, Francija, 13. junija. Dosedanji predsednik senata, Gaston Doumergue, je bil danes popoldne izvoljen s 515 glasovi predsednikom francoske republike. Njegov konkurent Paul Painleve je dobil samo 309 glasov.

Izvolila ga je narodna skupščina: to se pravi da so se volitev udeležili člani senata in poslanske zbornice.

Izid volitev smatrajo za odločilen poraz levice. Doumergue ki je bil sicer kandidat levice je bil izvoljen s pomočjo glasov zmernega centra.

O pričetku volitev je bil telefonsko obveščen predsednik Millerand. Po zaključku glasovanja je zapustil s svojo družino Elizabetško palačo, dom francoskih predsednikov.

Doumergue je bil rojen dne 1. avgusta leta 1863 v Aigues Vives ter je potemtakem star 61 let.

Bil je večkrat francoski kolonialni minister ter od leta 1913 do 1914 ministrski predsednik.

BORDAE USTRELIL SVOJO GOSPODINJO.

Pittsburgh, Pa. 13. junija. — 62-letni John Toth je ustrelil danes svoje 47-letno gospodinjo Julijo Drosky, pri kateri je stanoval petnajst let. Gospodinja je hotela hišo prodati, s čemur pa on ni bil zadovoljen. Kakorhitro je obesila nad vrata tablo, da je hiša naprodaj, jo je ustrelil.

COOLIDGE ČLAN ARTILERIJSKE KOMPANIJE

Predsednik Coolidge je bil soglasno izvoljen častnim članom častne ugledne artilerijske stotnije v Massachusetts. Slika nam predstavlja poveljnika stotnije Willisa W. Stofera, ko mu pripenja častno kolajno. Stotnija je bila ustanovljena pred 286 leti v Boston, Mass.

PROGRAM RAZOČARLJIV ZA DELAVCE

Program ali platforma republikanske stranke, kot je bila sprejeta v Clevelandu, je skrajno razočarljiva za organizirano delavstvo. — Platforma se ne briga za zahtevo delavcev, naj se odpravi železniški delavski svet. — Ameriška Delavska Federacija je poslala na konvencijo svoj načrt, obstoječ iz dvanajstih točk.

Ker so bile njegove važne zahteve delavstva zanikane ali pa popolnoma ignorirane, bo našlo organizirano delo v clevelandski platformi le malo stvari, katere bi moglo pohvaliti, a dosti stvari, katere lahko odločno pograja.

V kolikor pride vpoštev organizirano delo in neorganizirano, za katero mora govoriti organizirano gibanje, — bo treba povečati pritisk za ugodno vpoštevjanje zahtev organiziranega dela na demokratični narodni konvenciji, ki se bo sestala v New Yorku dne 24. junija ter pospešiti gibanje za tretjo stranko, kar bo mogoče našlo izraza na konferenci železniških in drugih delavcev, ki se bo vršila v Clevelandu dne 4. julija.

Železniški skupini, zastopani v Ameriški Delavski Federaciji in Big Four bratovščinah, torej nekako dvem milijonom delavcem, ki so pripravljene večinoma storiti to, kar bi predlagal La Follette, mora biti republikanska platforma prav posebno odurna.

Na clevelandsko konvencijo je poslala Ameriška Delavska Federacija platformo, obstoječo iz dvanajstih točk, ki zahtevajo strogo izključenje priseljencev, odpravo otroškega dela, primerno kompenzacijo za veterane svetovne vojne, popolno priznanje organizacijske pravice, odpravo injunkcij v delavskih sporih, odpravljenje United States železniškega delavskega sveta, odpravljenje Shermanove postave, polnomoč kongresa, da nanovo uveljavi zakonodajo, katero je najvišje sodišče proglasilo kot neustavno, pomoč farmerjem, amandiranje Volsetadove postave na tak način, da dovoljena prodaja 2.75 odstotnega piva ter vstop v Ligo narodov ali svetovno razsodišče.

Med temi stvarmi je bil največje neposredne važnosti poziv, naj se razveljavi ono sekcijo Esch-Cummings postave, ki je uveljavila železniški delavski svet. To je trajna zahteva vseh železniških unij in bratovščin in podpirajo jo tudi vse organizacije drugih strok.

Odgovor na to zahtevo se je glasil odločno negativno. „Interesi javnosti,“ pravi republikanska platforma glede te točke, — zahtevajo vzdržanje nepristranskega tribunala, ki lahko v slučaju potrebe uvede preiskavo dejstev ter objavi svoje sklepe. To je bistveno kot temelj za ljudsko sodbo.

Glede priseljevanja proslavlja platforma obstoječo postavo, ne da bi zavzela kako stališče glede nadaljnjih omejevanj. Glede dela otrok proslavlja akcijo kongresa, ki je sprejel resolucijo proti delu otrok ter jo predložil posameznim državam v odobrenje. Glede pomoči za poljedelstvo se izraža platforma odobravalno.

Glede zahteve, tikajoče se vstopa v Ligo narodov ali svetovno razsodišče je republikanska platforma zopet negativna, ker se direktno izraža proti Ligi narodov, za katero se je Ameriška Delavska Federacija ponovno izrekla. Glede svetovnega razsodišča odobrava Trajno sodišče mednarodne pravice.

Če vzamemo točko za točko, vidimo, da ne dobi delo ničesar važnega, za kar je prosilo in da se je prav posebno odklonilo eno stvar, katero si organizirano delo želi nad vsemi drugimi v sedanjem času, namreč odpravo železniškega delavskega sveta.

Še največ se je navidez doseglo v zadevi dela otrok. Resolucija kongresa je dovršeno dejstvo in edina pomoč, katero se je nudilo tej zadevi v Clevelandu, je bil poziv na posamezne države, naj odobre predlagani amendent, ki se obrača proti delu in izkoriščanju otrok.

VELIKA KATASTROFA NA BOJNI LADJI

Eksplozija na bojni ladji „Mississippi“ je zahtevala življenje 48 ljudi. — Eksplozija v stolpu za topove. — Požar preprečil vsako reševalno akcijo.

Los Angeles, Cal., 13. junija. — V poročilih, ki so dospela danes zjutraj semkaj, se glasi, da je izgubilo večeraj popoldne na krovu bojne ladje „Mississippi“ vsled eksplozije življenje najmanj 48 ljudi, med temi trije častniki. Eksplozija se je pripetila v bližini pristanišča San Pedro.

Admiral Pratt je takoj uvedel preiskavo, da ugotovi vzrok nesreče, ki je ena najhujših v zgodovini mornarice. Častnikom in moštvu je bilo prepovedano iti na kopno, noben častnik ne sme na krov in nikdo ne sme govoriti o nesreči, dokler se oficijelno ne protokolirajo izjav posadke.

Eksplozija se je pripetila zgodaj popolne. Drednot je takoj obvestil bolniško ladjo „Relief“ v tukanjšnjem pristanišču, ki je odplula na pozorišče nesreče.

Ko so pričeli prenašati ranjene in mrtve na bolniško ladjo, se je pripetila druga močna eksplozija, ko se je sprožil neki 14-colni top. Kroglja iz topa je za las zgrešila obrežni parnik „Yale“, na vožji v San Francisco ter izginila brez škode v morje.

Eksplozija se je pripetila tekem streljanja na tarče, in soglasno z izpovedjo nekega častnika, je bil vzrok eksplozije, da se je 14-colni top prepozno sprožil, vsled česar je šinil zadaj ven plamen ter začel zalogo eksplozivnih snovi, nahajajočo se v stolpu. Poginila je posadka stolpa in poleg tega še več članov posadke, ki so se nahajali v gorenjih prostorih.

Drednot „Mississippi“ je ob sedmih zvečer zopet odplul na visoko morje ker se je bilo bati, da se bo završila nadaljna eksplozija, ker se je nahajal v tretjem topu še nadaljni naboj.

Drednot „Mississippi“ je bil zgrajen v Newport News, splovljen leta 1917 v navzočnosti mornariškega tajnika Danielsa in nekaj časa se ga je smatralo za najmočnejšo bojno ladjo sveta.

ARGENTINA JE PLAČALA SVOJO PRISTOJBINO LIGI

Zeneva, Švica, 11. junija. — Liga narodov je dobila od argentinske vlade dva milijona in pol švicarskih frankov kot prispevek zadnjih pet let.

LEOPOLD IN LOEB STA POVSEM BREZSKRBNA

Obramba obeh morilcev malega Franka se bo opirala na dve točki, na „moralno blaznost“ in pomanjkljive železe.

Chicago, Ill., 13. junija. — Pomanjkljive železe in „moralna blaznost“ bosta predstavljali glavni točki obrambe Nathana Leopolda mlajšega in Richarda Loeba, ki sta priznala, da sta odvedla in umorila trinajst let starega Roberta Franka.

To je bilo razvidno danes, ko je pričel stab narodno znanih dušeslovcev in zdravnikov, katere je najela obramba, preiskovati in opazovati oba mlada milijonarja v njih celicah. Serif Hoffman je pripravljen muditi jim toliko časa kot ga hočejo in vse ugodnosti.

Nadaljni odvetnik, ki je izurjen v obrambah, pri katerih pride vpoštev blaznosti, je bil odno obrambnemu stabu, ki ima na razpolago toliko denarja, kot ga hoče. Ta odvetnik, ki bo „molče partner“ Clarence Barrowa, glavnega zagovornika in Benjaminu Baehrachu, izvršnega poznavalec postav, je baje izjavil, da lahko reši oba dečka visle. Rekel je baje tudi, da trpita oba mladiča na „moralnem mrtvilu“ in v podporo te svoje trditve je pripravljen navesti veliko število sluhščajev. Ime tega odvetnika ni bilo objavljeno.

Leopold in Loeb sta se že privadila življenju v ječi ter sta vdana v svojo usodo. Aktivno se udeležujeta zabav drugih jetnikov. Prav nič nista bila vznemirjena, ko sta sprejela številne karte, kojih nekatere kažejo kaznilnico v Jolietu.

Prepričana sta baje, da ne bo odvetnikom posebno težko poslati ju v umobolnico ali v državno polboljševalnico v Chester, kakorhitro bosta enkrat iz krampljev sodišča, upata, da bo mogoče izposlovati pomiloščenje pri governerju.

EKSPEDICIJA IŠČE OKOSTJE PRVEGA ČLOVEKA.

San Francisco, Cal., 11. junija. Dr. Roy Chapman Andrews, ki je našel v Gobi pušavi v Mongoliji dinozavrova jajca, o katerih trdi, da so stara nad 10.000.000 let, pravi, da bo nadaljeval s svojimi preiskavami ter skušal dobiti okostje prvega človeka, ki je živel na svetu. Ekspedicijo vzdržuje newyorški naravoslovni muzej.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:
JUGOSLAVIJA:
1000 Din. — \$13.00 2000 Din. — \$25.80 5000 Din. — \$64.00
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje „Poštni čekovni zvezd“.
ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:
200 lir \$ 9.80 300 lir \$14.40
500 lir \$23.50 1000 lir \$46.00
Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Jadranska Banka v Trstu, Opotiji in Zadru.
Za pošiljate, ki presegajo PETTISO DINARJEV ali pa DVATISO Dinarjev dovoljujemo po možnosti še poseben dopust.
Vrednost Dinarjev in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.
POŠILJATE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—
Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.
Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.
FRANK SAKSER STATE BANK
62 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Tel. Cortlandt 4697.
Glejmo nastopajoče Jadranske Banke.

GLAS NARODA

GLAVNI URAD

Organ and Published by

Western Publishing Company

SA Corporation

FRANK BARBER, President

LOUIS BENEDIC, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Single copy 10c
In Advance 30c
Subscription Yearly \$4.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izlazi vsaki dan izvanmi nedelj iz pravnih, političkih, kulturnih i drugih stvari. Donor naj se blagovoli podigne po Money Order. Pri spremah kraja naročnikov, prošimo, da se nam tudi pošlje izdatične naznane, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA

25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Telephone: Cortlandt 5775

ALLEN PRINTING CO.

TRADES UNION COUNCIL

NEW YORK CITY

COOLIDGE IN DAWES

Calvin Coolidge, ki je vzrastel v puritanski okolici, je dobil kot tovariša na tiketu slikovitega moža z Zapada, generala Dawesa.

Resnica je, da je moral priti na vrsto mož iz zapadnih držav, kajti predsednik prihaja z Iztoka, a republikanska narodna konvencija bi bila lahko izbrala moža z manj izrazitimi značajnimi potezami.

V vodilnih člankih, objavljenih v neodvisnem časopisu glede kandidature Coolidge-a, se je v prvi vrsti opozarjalo na nasprotja, ki so se pojavila med njim in njegovo stranko v kongresu.

Kot znano, je bil predsednik glede vprašanj bonusa in priseljevanja odločno drugega mnenja kot pretežna večina kongresa, ng le pretežna večina republikanske stranke.

Tudi med demokrati sta dve tretini glasovali tako za bonus kot za priseljeniško predlogo.

Vsled tega je bilo težko uvideti, kako bi mogla ta vprašanja igrati kako vlogo v kampanji.

Ta boj s kongresom ne bo škodoval predsedniku, prav kot ni zmanjšal predsednikovega ugleda boj Clevelanda s svojo stranko v kongresu od leta 1892 do leta 1896, ko je vodil David B. Hill v senatu najostrejši boj proti predsedniku Clevelandu.

Razlike v mnenju, ki obstajajo med predsednikom Coolidgeom ter številnimi voditelji stranke, precej obremenjujejo republikanske kampanje, kar velja v isti meri glede petrolejskega škandala ter par drugih javnih zadev, o katerih se je razpravljalo v zadnjem času.

Vsled tega je tudi razumljivo, da se je posvečalo tako v nominacijskih govorih kot v platformi stranke dosti pozornosti zunanji politiki, in prav nič bi se ne čudili, če bi tekom kampanje republikanci skušali potisniti zunanjo politiko popolnoma v ospredje, nakar bi ostala domača politika v ozadju.

Značilno je, kako previdno se izraža neodvisno časopisje glede kandidature predsednika Coolidge-a.

Iz komentarjev tega časopisja je razvidno, da si hoče ohraniti odprta stranska vrata ter skočiti predsedniku na pomoč v slučaju, da bi napravili demokratje kako neumnost.

Ti se drže prislovice:

"Govor enega človeka ni govor nobenega človeka."

"Treba je čuti oba!"

To stališče je prednostno v več kot enem oziru, in ljudje, ki smatrajo svoje državljanske dolžnosti za resno stvar, ga bodo znali ceniti.

Dopisi.

Cleveland-Collinwood, Ohio.

Cenjeni gospod urednik, naš dopis se ne bo motivil v kakih političnih letužah, ki so se zadnji čas pričele zbirati v naši naselbini. Na kratko hočemo obravnavati celo zadevo, ki se tiče našega dopisa.

Naša mladinska godba nam je naznanila, da bo obdržavala zopet svoj običajni piknik v nedeljo 22. junija na že znanih prostorih pri Rebarja. Da ustrežemo naši mladini, bomo obiskali njih piknik res gotovo polnoštevno. Kajti naša mladinska godba misli ostati tečaj za nove godbenike, ki na, bi se učili, ne samo na pihala, temveč tudi na strune. Seveda za to se ne potrebuje samo "č" ali "g", ampak "š". Nahava godba in drugega mat-rijala bo stala precej donarja. Istotako u.telji ni zastenjen. Toda ako se naši rokaji zavzamejo, se bo tudi to urednik, da nam ne bo treba prositi tuje pomoči, ki ne more popolnoma odgovorjati našim razmeram.

Torej za dan piknika naše mladinske godbe vse na plan! Program pravije, da bo jako zanimiv. Mislimo, da ne bo Slovenca v Collinwoodu, ki bi ne pedpiral tega kerska naših klarinetarjev.

A. P.

White Pine, Colo.

Cenjeno uredništvo, prosim vas, da bi natisnili tale dopis v list Glas Naroda.

White Pine je mala gorska naselbina, 10.000 čevljev visoko nad morsko gladino. Poletu je tukaj jako prijazno. Hribi vsi zeleni od smrečja, vročine ni nobene, prijazne sape hladijo trudne delavce, ko se pripeljejo iz truda-polnega dela.

Rudnik obratuje samo en, in še v tem dela vsega skupaj okoli 20 mož. Ruda, ki jo kopljejo tukaj, je svine in cinik.

Pred nekako dvajsetimi leti je bila to precej velika gorska naselbina. Stanovalo je v nji do 10 tisoč ljudi. Rudniki ki so obratovali s polno paro, in rudotopilnica je bila tukaj, v kateri so rudo topili. Zdaj pa ni več rudnikov razven enega, pa še ta bo kmalu zaspal. Rudotopilnica je pa vsa podrtá. Ne bo dolgo, ko na White Pine ne bo več nobenega človeka. Napopolnoma hiše bodo ostale kot žalosten spomin nekdanje prosperitete.

Tukaj nas je samo šest Slovencev, eden je oženjen, pet nas je pa samec, mladih fantov.

ALI STE KDAJ PREISKUSILI

Severa's Esko

MAZILLO ZOPER SRBEČICO?

Cena 50 centov

V LEKARNAH VSEPOVSOD.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Novice iz Slovenije.

Dve nesreči na Blejskem jezeru.

Dve težki nesreči sta se zgodili v nedeljo 25. maja popoldne na Blejskem jezeru in le posebni sreči je pripisovati, da sta zahtevali samo eno žrtev. V nekem čolnu so se vozili 4 dijaki in 4 dijakinje državne trgovske šole v Zagrebu, ki so napravili izlet na Blej. Eden zmed dijakov, ki je bil v plavalnih hlačah, je hotel skočiti v vodo na najzeložbejšem mestu. V trenutku, ko je hotel odskočiti, ga je neka dijakinja prijala za nogo. Čoln se je nagnil in vsled tega prevrnil. V bližini so veslali pe jezeru mariborski trgovci Soštarič, Weixl, Oset, Murko, Jančič, Novak, Zidanšek, Barta in Starkel, ki so se udeležili obnega zborá Zveze trgovskih gremijev. Ko so opazili težko nesrečo sescodov, so s svojim čolnarjem Jakob Knačičem takoj prihiteli na kraj nezgode in rešili vseh osem oseb. Štiri dijakinje, ki so bile obtežene, so bile že popolnoma nezavestne. Vse ponesrečence so prenesli rešitelji v hotel "Triglav", kjer so dobili zdravniško pomoč. Vsi so s kmalu opomogli, le eno je prijel srčni krč, pozneje pa je zdravnik ugotovil se pljučnico. — Mariborčani so se pozneje zopet vrnili na jezero. Ko so prispeli nekako v sredino, so zopet zaslišali klic na pomoč in opazili preobrnjen čoln. Ko pa so bili preveč oddaljeni, niso mogli takoj na pomoč. Prihiteli pa so zato drugi čolni, med prvimi čoln mariborskega trgovca Berdajsa, s katerim je bil tudi Tome iz Moravč. Potegnila sta iz vode nezavestno dekle, dočim so drugi rešili neko žensko in nekega podvarednika. Potnajatletni Franc Grile iz Lesc, ki je bil tudi v ponesrečenem čolnu, pa je utonil. — Obe nesreči je pripisovati samo skrajni ne previdnosti. V zadnjem slučaju so osebe, ki so se nahajale v čolnu, čoln tako močno gugal, da je zašel vodo in se prevrnil.

Sreča v nesreči.

V nedeljo 25. maja zjutraj bi se bila v Karmelu na Dolenjskem skoraj zgodila strašna nesreča. Avt mobilu, v katerem se je vozil inž. Červinka s soprogo in več otroki, je na cestnem ovinku, kjer se nahaja železniški prelaz, prišel nasproti vlak. Lokomotiva je trčila v avtomobil in ga prevrnila. Červinko z otroki in ženo je vrglo iz avtomobila tako srečno, da se pri padcu ni nihče poškodoval. Avtomobil je bil zdrobljen.

Žrtev Ljubljance.

Kopalška sezona sicer še ni pričela, vendar pa že imamo za znakovati prvo žrtev. Zahtevala je je Ljubljance, katere valovi so pogotnili v nedeljo 25. maja 20letnega čistilec oken Fr. Orazna, zaposlenega pri tvrdki Tropečar na Mestnem trgu v Ljubljani. Mladenič se je odšel takoj po kosilu v družbi svojega tovariša Iv. Vidmarja: kopat v Ljubljance ob Trnovskem pristanu. Med kopa-

Torej, dekleta, katero veseli na planine, le k nam se naj oglasi. Stavim, da bo enega dobila. Počlarskega kluba tukaj nimamo, ker nam kompanija ne pusti, da bi si sami kuhali, ampak moramo hoditi na hrano v boarding house.

To pa gotovo zato, ker se boje, da bi Mrs. Boarding Boss premo- do zaslužila.

Ker smo pa tukajšnji fantje že siti iskanja stanovanj in hrane drugod, smo se zmenili, da se moramo oženiti. Tukaj ni deklet in zato jih bomo morali drugod iskati. Če se pa katera oglasi sama, bo pa še boljše za nas. Mi tukaj v hribih, oddaljeni od vsega, smo postali kar nekako boječji. Upam pa, da če prava pride, bo strah samo od sebe šel od nas. Saj imamo tudi mi srca, ki ljubezen poznajo. Pozdravi!

Mark Kusce.

Peter Zgaga

Republikanci so določili, da bo Coolidge kandidiral za predsednika pri prihodnjih volitvah.

Ako bodo demokrati imenovali boljše kot je Coolidge, bo njihov kandidat propadel.

Sile, ki vodijo to deželo, nečejo imeti opravka s človekom, ki misli dobro in pošteno ter skuša pri prvi priliki svoje misli izpremeniti v dejanje.

Iz Italije poročajo, da je neki socialistični poslanec neznanikam izginil.

Italijanski socialistični poslanci, slovenski narodnjaki na Primorskem in drugi nasprotniki fašizma izginejo v Italiji.

Izginejo, kar enostavno izginejo in jih ni.

Če se pa kak fašist napije ter obleži v jarku, se že naslednjega dne začno pogoniti po vsej Julijski Benečiji in napadi na socialistične tiskarne, češ, da so pogrešanega fašista ubili Slovenci oziroma člani socialistične stranke.

Rojaka sta se pogovarjala.

In prvi je vprašal drugega: — Ti, ali se boš kdaj oženil? — Nikdar, — se je glasil odgovor.

— Zakaj pa ne? — Zato, ker bi se samo jezil. — Zakaj zi se pa jezil? — Zato, ker bi bil ljubosumen. — Zakaj bi pa bil ljubosumen? — Zato, ker bi žena z drugimi šmirala.

— In zakaj bi z drugimi šmirala?

— Zato, ker bi prav imela. — In zakaj bi prav imela? — Prav bi imela, če bi se oženil.

Kadar se govori o cilju je treba govoriti o dveh ciljih.

Prvi cilj je tisti, po katerem hrepeniš.

Drugi cilj je pa tisti, katerega dosežeš.

Fant je zasačil punco v objemu drugega.

Punca je rekla, da se ni objemala.

On je vzrožil: — Kaj tajiš? Saj sem vendar videl na svoje lastne oči.

— O, če pa svojim očem bolj verjameš kot pa mojim besedam, — je rekla, — je boljše, da se ločiva enkrat za vselej.

Milijonarja Leopold in Loeb, ki sta usmrtila mladega milijonarjevega sina, bosta brez dvoma oproščena.

Zdravniki pravijo namreč, da nimata dosti vratnih žlez ter da vsled tega nista odgovorná za svoj zločin.

To zopet potrjuje pravilo, da je v Ameriki dvojna justica.

Pri bogatih morilcih gleda sodišče na žleze, dočim revne obsoja na smrt, če imajo kaj žlez ali ne.

Bog je ustvaril dobro vino in dobro žganje, toda ljudje so napravili neužitno brozgo iz obojega.

Mi Slovenci smo narod čudnih izrazov. V trenutkih največjega resenečenja in veselja, ne vemo, kako bi dali duška presenečenju in veselju.

Če se dva najboljša prijatelja zopet sestaneta, bi se najrajši objela in poljubila, če bi bili v objemi in poljubi pri nas v navadi.

Tako si pa pristrčno stisneta roki, in prvi pravi drugemu: Strela Božja!

Drugi mu pa pristrčno odgovori: Kaj te še ni hudic vzel?

V teh frazah je pa več odkri- osrčnosti in pristrčnosti kot v vseh objemih in poljubih.

Ta odstavek, ki ga bom sedaj zapisal, je jako pomemben: Dragi rojak, v času, ko boš prečital te tri vrstice, bo zaslužil Henry Ford deset dolarjev.

Jugoslovanaka

Katoli. Jednota

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1904

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF FERDAN, 212 E. 125 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 E. 32nd St., Lorain, O.
Članik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 841, Ely, Minn.
Blagajnik neprizpavlanih smrtin: JOHN MOVERN, 212 - 125th St., Duluth, Minn.

Vrhovni uredniki:

Dr. JOE V. GRANEK, 202 American State Bank Bldg., 221 Grant St., 22 North Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbori:

ANTON ERASNIK, Room 284 Bakewell Bldg., 221 Diamond and 221 Street, Pittsburgh, Pa.
MOROR MLADIC, 1224 W. 13 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4212 Washington Street, Denver, Colo.

Parolni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 428, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, 210 Stevenson Bldg., Fuyalisp, Wash.
FRANK MORICH, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbori:

VALENTIN PIRC, 128 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 222 Park Str., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CILJAC, 533 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačo se uradnih zadev kakor tudi denarne politične naj se posiljajo na glavnega tajnika. Vse priitobe naj se pošilja na predsednika potnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in političnih spričevala naj se pošilja na vrhovnega urednika.

Jugoslovanaka Katoliška Jednota se priporoča nam Jugoslovanom in oblihen pristop. Xdor šel postati član te organizacije, naj se sglasi tajniku blišnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrni na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Lz Jugoslavije.

Grobar, ki je slačil mrtvece.

Pred dvema mesecema je v Mostaru v Hercegovini umrl neki veleposestnik. Njegova žena, ki je pogosto prihajala na grob, je nedavno opazila, da je grob razkopan. Prijavila je zadevo oblasti, ki je odredila preiskavo. Ko so grob odkopali, so našli mrtveca p polnoma cropanega. Poleg drugih stvari je manjkala tudi obleka. Kmalu nato se izsledil mož, ki je nosil obleko mrtveca. Izjavil je, da je je kupil od neznanca. Pri konfrontaciji se je pa izkazalo, da je obleko prodal grobar. Izročili so ga sodišču.

Težka nesreča v Beogradu.

V eni najvažnejših beograjskih ulic, v ulici kralja Milana, je pevozil neki avtomobil državnega uradnika Vladimira Babića. Babić je bil nezavesten prepeljan v bolnico. Očividci izjavljajo, da je Babić kaje vsled lastne neprevidnosti prišel pod avto. Pred dvema dnevi je prišel iz bolnice. Babićal je na živih. Vladimír Babić je bil dobro znan v beograjskih književnih in novinarskih krogih kot književni kritik.

Regulacija mesta Splita.

V splitski občinski dvorani se je v zadnjih dneh vršila konferenca o regulaciji mesta Splita, za katero je razpisal mednarodni natečaj. V zvezi s tem natečajem je prišel v Split tudi znani arhitekt Herman Jansen. Konferenca se je udeležil slovití naš arheolog monsieur Fran Bulić, kakor tudi razni ugledni strokovnjaki, ki so z odobravanjem pozdravili izvajanja odličnega arhitekta o potrebi tega krasnega primorskega mesta v Dalmaciji.

Slučaj kolere v Beogradu.

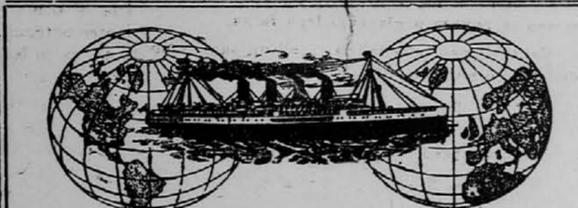
Kakor javljajo iz Beograda, se bankaj širijo črne koke. Pojavil pa se je tudi en slučaj kolere. Na kolero je obbolela ga. Roza Scheinmayer, ki je bila prepeljana v bolnico za kužne bolezni.

Smrt v valovih Donave.

Donava je pri Beogradu, četudi se ni pričela kopalna sezona, zahtevala že dve človeški žrtvi. Ena od teh je 12letni sinček pesnika Vojislava Heća. Fantek se je potikal na obalo Donave, se sskel in stopil v vodo. Valovi so ga pedrli in potegnili v globočino, kjer je utonil. Skeraj istrdožnje je Donava naplavila na breg moško truplo. Ugotovile se je, da je mrtvec

Spomladna potovanja v domovino.

Znano je, da sedanja priseljeniška postava dovoljuje povratek tekom šestih mesecev izven kvote tudi onim, ki niso ameriški državljani. Naši rojaki imajo sedaj najlepšo priliko obiskati svoj rojstni kraj in se zopet zadovoljni in okrepani na duhu in telesu, vrniti. Kadar se odločite potovati v domovino je najbolje, da se obrnete za navodila na nas, ker imamo v tem oziru dolgoletno skušnjo in smo radi tega v stanu, Vas dobro poslužiti.

Spomladna potovanja v domovino.

Znano je, da sedanja priseljeniška postava dovoljuje povratek tekom šestih mesecev izven kvote tudi onim, ki niso ameriški državljani.

Naši rojaki imajo sedaj najlepšo priliko obiskati svoj rojstni kraj in se zopet zadovoljni in okrepani na duhu in telesu, vrniti.

Kadar se odločite potovati v domovino je najbolje, da se obrnete za navodila na nas, ker imamo v tem oziru dolgoletno skušnjo in smo radi tega v stanu, Vas dobro poslužiti.

Denarna izplačila in druge bančne posle izvršujemo najugodneje.

Frank Sakser State Bank
62 Cortlandt St., New York, N. Y.
GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

Pod krivo jelko. Spisal Peter Bohinjec.

(Povest iz časov rokovnjačev na Kranjškem.)

(Nadaljevanje.)

"Za milostno sodbo prosimo, gospod komisar, ker kmetje potrebujejo fantov pri delu," se oglasi naposled oče župan.

"Tako se govori, oče župan! Vaša beseda bo že kaj izdala, ker je primerna," reče še Pakj. "Fantaline odpeljite v Kranj, bom že videl, koliko je kateri vreden."

Fantje so odkorakali po cesti, uklenjeni na rokah, briči so jih spremljali. Le Muteca je položil župan na legnarje in ga odpeljal proti Kranju. Palice so mu prerešale hrbet, da ga je moral zdravnik pregledati.

Materi so si brisale solze, možje pa so se odahnil, ko je komisar izpred župnišča pognal svoje konje proti črniemu Kranju. — Celotni otroci niso pozabili skrivnostnega Pakjovega prsta in županov Peterček je klical na dvorišču drugim otrokom: "Pojdimo se igrat Pakja!"

VII.

Odločni nastop kranjskega komisarja je vzbudil nevoljo, pa tudi veselje. Dobri, pošteni ljudje so odobraval strogost gosposke, in kmalu so se duhovi ločili. Izprideni fantje so hodili ostrženi po vasi, kar je bila tiste čase velika sramota. Pakj je dal vsakega do gola ostriči, kateri je prišel v njegove roke. Palica je pela in Pakjov prst je prešel v pregovor. Tako pa so se pravi rokovnjači zmerom bolj ločili od drugih, ker so pošteni kmetje dobili pogum in niso hoteli več dajati potuhe. Rokomavharji so le še po posameznih bajtah prejemale zaslobno, tako pa so se vedno bolj umikali ljudem in vasem. Poleti se je še živelo, ali zima je bila huda po gozdih. Plašarska moč je ginevala, bogastvo je prehajalo v pomanjkanje in celo Veliki Grog je ubožal.

Udni boršt s svojimi raztegnjenimi in skritimi kotji je bil edino pribežališče starih šteklačarjev. Tu je še vladal harambaša z željezno roko, ali disciplina se je začela in število preživelih se je manjšalo od dne do dne.

Veliki Grog je le še enkrat zbral svojo četo. Bili so mrzli adventni dnevi. Ognji so plapolali v Petričevem dolu in strašni obrazi starih rokovnjačev so se svitali v ognjenem plamenu. Molče so sedele oblastne rokavharice okrog ognjev in pristavljale črne piske. Otroci so grelj svoje premle ude ob žrjavici in lačni čakali na skuhane porcije.

Veliki Grog ni več rožljajal z žoltimi cekini ob pasu, grbasta harambaša je nosila posmoljeno obleko. Heči starega harambaše je še zmerom kazala svoja mlada lica in živahno kretanje života, Taeman je ropotal po svoje in Polonjek je pomežikaval Jerdanovi Mini. Pomiganec in Požaganec sta se vrtila okrog Fundežkinoga Tomaža, ki je igral na zamazane gosli. Travnova tri so se sukale okrog svojega očeta, Zoretovka in Grozna sta skubili perutnino in Mrčanova Mica je mešala žgance. Mejačev Ztefan je sedel v družbi Likozarjevoga, Zakoparjevoga in Maleševoga in dražil Kozjega, ki je v vojaški suknji tičal za hrastovim štorom, na katerem sta sramežljivo sedela mlada fantiča: Devs iz Stražišča in Dimež iz Zgornje Save.

"Ali nista lepa fanta?" reče Devsova Katra mladi Grogovi in pokaže na svojega brata in Dimeža. "Kakor bi jih ulil iz voska!" vzklikne Mica in pogladi po licih mlada fanta okroglih lic in gostih las.

"Tvoja častna straža, harambaša!" vzklikne Taeman in pokaže poglavarju lepa fanta.

Veliki Grog je sedel na izdolbeni skali in položil desnico na rame Dimežu:

"Kaj si delal do zdaj, fant?"

"Šumijevo kozle sem pasel in branjevkom nagajal po kranjskem trgu," se odreže Dimež.

"Ali si kaj v šolo hodil?"

"Pri odgovorih sem bil zmerom prvi, pri uboganju zmerom zadnji, pravi moj učitelj Peterlin."

"Potem si naš Brihtnih glav nam manjka, uboga pa tisti, kdor mora. Čim več jih boš dobil, da te bodo ubogali, tem večja glava boš pri nas. Brati in pisati znaš dobro?"

"Pa tudi računati in risati."

"Mieika, prinesi papirja in gosje pero! Dimež bo odslej naš pisar. Piši torej, fant, in napiši pismo do kranjskega komisarja Pakja, da naj sto zlatov položi na tiste vislice na kranjskem polju do ponedeljka, ako hoče dobiti nazaj svoj cilindar in frak. Cilindra in fraka seveda še nimamo, ali tvoja skrb je, Devs, da ti Pakju to pismo izročiš, obenem pa njegov cilindar in frak nam prineseš. Razumeš?"

"Razume in naredim, kar si ukazal, harambaša," odvrne Devs.

"Pa sreča z vama!" reče Veliki Grog in se obrne do drugih.

"Jutri gremo na Suho in v Kokro. Na Suho pojdem jaz sam, da mlinarja župana Zormanu malo običemo. V Kokro pa pojdi ti, Taeman, da kokrskega župnika nekoliko oskobeš. Naše prihodnje kurjavišče bo na vogljanski gmajni. Pri Boleu se snidemo. On ima dosti ovac. Bolčev Aleš pa Lovre sta tako bolj naša."

In Taeman začne takoj zbirati svoje junake. Travnov Janez in že njegovi stari oproda, Mejačev Štefan in Koblar se mu pridružita, tudi Kozjek je za Taemanovo komando. Likozarjev, Zakoparjev in Malešev iz Zg. Dupelj so bili vsi dobri pivci in so vedeli, da se jim bo dobro godilo v kleti kokrskega župnika. Le Matevž Medved iz Križev je bil, ki si ga je Veliki Grog zase prihranil.

"Matevž, ti boš nagnal vse ženske jutri zjutraj iz Pikševke loke na Suho. Berejo naj po hišah kašo in slanino in naj ti povedo, katere gospodinje so najbolj skope. Okrog enajste ure pridemo šteklačarji, da popravimo, kar je bilo napačnega. Ti, Taeman, pa kar odri, da o pravem času prideš v Kokro. Na sveti večer, ko bodo ljudje pri polnočnici, se vam bo v župnišču najbolj godilo," sklonča harambaša svoje ukaze. Taeman je odšel s svojo četo, tudi Medved je odgnal zvečine vse ženske v Pikševko loke v strugi zelene Kokre.

Truden je bil stari Grog in oči so mu lezle skupaj, ali zaspati ni mogel. Burne misli so se mu podile po glavi in žali spomini so pretresali njegovo dušo. Rad bi bil v miru, rad bi se umaknil, pa ne more. Nove skrbi zalezujejo njegovo dušo in deset let že izroča svojo službo drugim, a le še njegov hrbet krivijo vsa bremena rokovnjaške komande. Povzdignil je moč rokovnjaštva do vrhunca, a zdaj sluti, da bo moral podpisati tudi njegov propad on sam. Četa njegova se manjša od dne do dne, najboljši kapitani so pod zemljo ali pa tiče za železnimi okni podzemeljskih ječ. Le harambaša je vselej srečno ubežal smrti in ječi, ubežal vratolomnim nevarnostim in zmagoval po svoje.

"Dan se dela, pojdimo!" zakliče harambaša in iz starega obraza so švigale njegove vedno iskre oči.

Četa se dvigne in se spušča iz temnih borovcev v nizavo in spet v višavo, dokler se ne pokaže zvonic sv. Ksista na ravnem polju...

VIII.

Rokovnjaške babnice so letale po Suhi od hiše do hiše, kakor bi bile najete. Po dve in dve so prestopale pragove in klicale v veži: "Berej kašo, berej slanino." Spotoma so seveda vse pregledale po kotu in hiši, pa tudi pod streho in v shrambah, kjer bi še kaj ostalo za moške.

Proti enajsti uri pa so začeli šteklačarji hoditi po vasi. Pri županu posade hišnega gospodarja za mizo v kotu in nikamor ni smel geniti. Gospodinja pa je kuhala in nosila na mizo rokavharic, ki so si dobro privoščili. Hruševci ni bil dovolj, tudi slivovka, ki je bila skritaj v gospodarjevi postelji, je morala na mizo.

Ko postajajo plašarji in plašarice s Polonjekom na čelu že dobre volje, začujejo hipoma živjeti na vasi. Vsi skočijo pokonci in hite na cesto. Polonjek zgrabi svojo puško in stopa po vasi. S krvavim nožem prihaja Pomiganec tam od Ržena. V zvoniku pa začne biti plat zvona. Ljudje dero skup, po cesti pa prihaja Polonjeku naproti sam harambaša. Urno se je prestopal, Požaganec je skakal poleg njega in več žensk se je metalo za njim. Takoj zadaj pa so pritiskali vaščani. Farjevci je metal okleške za šteklačarji, Valjavec pa je metal debele kamene za plašaricami.

Župan je v tem porabil svojo prostost za mizo in brž potegnil svojo puško iznad police. Ali tudi Grog ni zgrešil novega, oboženega sovražnika; skokoma je za debelo jablano, iz malhe potegne rdeč robec in maha z njim proti mlinarju. Ta pozna mirovno znamenje in postavi nabasano puško na tla. V tem so se že poskrili rokovnjači in kakor bi veter potegnil, ni bilo nobenega več v vasi. Tam na vasi pa je ležal prihajajo Čober s prebođenim srecem v svoji krvi.

Veliki Grog je sopihal kakor kovaški meh in po trikrat je poudarjal, da ga nikdar več ne bo videla Suha. Kakor je bila trezna njegova glava, tako je tudi čutil, da je njegovo spremstvo preslabo, da odbije mnogosteven napad. Stegnjem je ležal na snegu ob gozdnem robu po zeleno smreko, dokler se ni umiril in izpočil.

"Kaj ti je naredil Čober, da si mu kri pušal?" poprašja Grog Pomiganeca, ki je brisal nož v snegu.

"Ako bi ne bil jaz njega, bi bil pa on mene," odgovorja Pomiganec hladnokrvno.

"Torej silobran," razsodi Grog že hladnokrvneje.

"Odidomo na Golico k Brezarju, da se ogrejejo. Tjakač ima priti tudi Devs s Pakjovim frakom in cilindrom. Bog vedi, če se je posrečilo fantu!"

"Devs je zvit, Dimež prebrisal, Devsova Katra je pa tudi pogumna, saj je že dve babi ubila tam v 'Babjem boju' za Stražiščem," reče Pomiganec, tolažeč s tem svojo vest.

Grogova hči se je veselila, da čez dolgo časa spet vidi svojo rojstno hišo na Golici. Še bolj se je razveselila, ko zagleda mladega Devsa na pragu — s Pakjovim cilindrom na glavi in oblečenega v njegov frak, katerega škrici so mu segli do pet.

"O Matič, ti si pa tič! Še Dimeža boš posekal," pozdravi harambaša Devsa, za katerim se je smejala njegova sestra Katra.

(Dalje prihodnj.)

Zenska v moških hlačah.

V Londonu je umrl poslovodja velikega hotela, katerega je vsakdo smatral za moškega, v desnici je bil pa ženska. Sumljivo je bilo, ker ni nikdar dila.

V Londonu je pred kratkim umrl poslovodja znane restavracije "Astoria" Ernest Wood. Po njegovi smrti se je šele ugotovilo, da Wood ni bil moški temveč — ženska. Nihče ni mogel v nekoliko šibkem "možu" ki je bil nad deset let zaposlen v restavraciji, prepoznati v njem devojko. Naravno je, da je slučaj povzročil v Londonu nemalo senzacij, s katero se tudi policija obirno bavi. Sotrudnik lista "Daily Chronicle" je pred dnevi obiskal lastnika "Astoria", ki mu je podal o življenju umrlega Wooda sledeče podatke: "Pred približno desetimi leti", tako je izjavil restavrator, "se je pri men javil mlad fant in me prosil, da ga sprejemem v službo. Izgledal je kot študent in, ker je bil silno šibke rasti, sem njegovo prošnjo odklonil. Končno, ko mi je pa predložil spričevalo, s katerim je dokazal, da je bil že dve leti nameščen kot natakter v neki restavraciji, sem ga sprejel v službo. Nikdar nisem imel niti najmanjšega summa, da me je Wood s svojo moško obleko prevaril. Mladi natakter je bil zelo priden in spreten ter je glede inteligenčne prekašal vse svoje tovariše. Že po par letih je postal plačilni natakter, pred kratkim pa je prevzel vodstvo obrata. Odkritje, da je bil Wood devojka, me je presenetilo. Nikdar in nikoli ni napravil kretnje, ki bi ga morda izdala in tudi v govoru je bil popolnoma moški. Edino, kar bi povzročalo sum, da ni kadil cigar ali cigaret ter da ma sploh ni prenesel. Smatral sem, da tega ne prenese njegova šibka konstitucija. Vsekakor je bil sploh tak sam onemogočen: Ernest Wood je imel ljubico, Italijanko Rino Bacchini, katero nam je predstavil že pred leti za svojo nevesto.

Novinar je nato posetil 66 nevesto zagonetnega Ern. Wooda. Ko je ta, ki je po poklicu šivilja in prijatne zunanosti, čula da ni bil njen "zaročenec" moški, je bila popolnoma obupana in sploh niti ni verjela. Znakala je odločno, da je bila ljubica Wooda. Mladi "mož" je bil večkrat z njo v družbi, delala sta izlete in obiskovala plesje; ljubavna razmerja pa nista imela.

Originalen samomor.

Pri Bratislavi je bil izvršen pred kratkim eden najoriginalnejših samomorov. Pod nekim drevesom je čakal na svojo izvoljenko neki mladenič s kolesom. Dolgo časa je čakal in bil je že skoraj mrak, ko je devojka prispejala. Mlada zaročenca sta se nekaj časa poljubovala, nakar se je on vsedel na kolo, mladenka je prisleda in v divjem diru sta se spustila po griču nizdol naravnost v — Donavo. Naslednjega dne so potegnili njih trupli iz vode. Samomor sta izvršila radi nesrečne ljubezni.

Če se nahaja ANTON KNAUS? Duna je iz sela Žurije, Oslinca. Zadržje časa je bil v Kane, Pa. Cenjene rojake prosim, ako ve kde za njegov naslov, naj mi ga naznani; če bo pa sam čital, naj se mi javi na naslov: Valentine Malnar, 14501 Sylvia Ave., Cleveland, Ohio. (12-19-6)

Prvo angleško zastavo na tem kontinentu je razobesil John Cabot leta 1497. To je bila bela zastava z rdečim križem sv. Jurija, kakršno še vedno rabi angleška vojna mornarica. Radi obširne rabe angleške zastave v severoameriških kolonijah je zanimivo pokazati na vpliv, ki ga je imela na razvoj ameriške zastave. Križ sv. Jurija je ostal prapor angleški do leta 1707, ko so sprejeli sedanjo rdečo zastavo in dodali škotski križ sv. Andreja, da se označi ujedinjenje s Škotsko. Leta 1801 pa je bil še dodan križ Sv. Patrika radi ujedinjenja z Irsko. Tako je "Union Jack" zadobil sedanjo obliko. Henrik Hudson je leta 1609 odkril veliko newyorško reko, ki se po njem imenuje; iz droga njegove ladje "Polumsec" je plapolala zastava nizozemske republike. Ta zastava je ostala v sedanjem New Yorku do leta 1664, ko jo je nadomestila angleška zastava.

Leta 1638 je bila ustanovljena švedska kolonija ob reki Delaware. Švedska zastava, rmeni križ na plavem polju, je tam ostala do leta 1655.

Prva španska zastava v ameriških vodah je bila ona, ki jo je prinesel Kolumbus leta 1492. Ali v severni Ameriki je špansko zastavo prvič razobesil Ponce de Leon, ki je leta 1513 odkril Florido, in španska zastava je tu ostala do leta 1763, ko je Španška odstopila Florido Angličani.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

AMERIŠKA ZASTAVA, NJENE PREDHODNICE IN RAZVOJ.

Plemena, narodi in dežele so že od pamtikeva rabili različne znake in simbole v tej ali oni obliki. Kdaj so začeli rabiti platnene ali svilene zastave kot znak vladarstva ali naroda, ni natančno znano, ali evropski kralji v srednjem veku so bili brzokone prvi, ki so začeli rabiti zastave kot kraljevske prapore.

Prva evropska zastava, ki so jo zagledali na severoameriškem kontinentu, je bil brzokone prapor, vihrajajoč raz jambora normanske ladjice; vodja Vikingov, Leif Ericson, je na svojih pustolovnih pomorskih ekspedicijah baje zadel na severoameriški kontinent okolo leta 1000. Druga zastava je bila ona združenih držav Danske in Norveške, ko je ekspedicija, odposlana od danskega kralja Kristjana I., pristala v letu 1473 ob labrarsko obal. Ta nekoliko meglena zgodovinska dejstva mečejo precej romantično luč na prve dotike Evrope z ameriškim kontinentom. Vendarle po vsem pravu pripisujemo odkritje Amerike Kristoforu Kolumbu, kajti njegova ekspedicija od leta 1492 je bila ona, ki je pretresala ves tedanji svet, odprla dobo nadaljnjega razkrivanja in stalnega naseljevanja novega kontinenta.

Najstarejše stalne naselbine na tem kontinentu so se ustanovile pod peterimi zastavami. Te so bile zastave Angleške, Francoske, Holandske, Švedske in Španske. Prva francoska zastava, plava s tremi zlatimi lilijami, prapor buriskovih kraljev, je bila prvič natakunjena na kanadska tla po Jacquesu Cartier-u. V sedanjem ozemlju Združenih držav so prve naselbine bile španske, holandske, angleške ali švedske.

Prvo angleško zastavo na tem kontinentu je razobesil John Cabot leta 1497. To je bila bela zastava z rdečim križem sv. Jurija, kakršno še vedno rabi angleška vojna mornarica. Radi obširne rabe angleške zastave v severoameriških kolonijah je zanimivo pokazati na vpliv, ki ga je imela na razvoj ameriške zastave. Križ sv. Jurija je ostal prapor angleški do leta 1707, ko so sprejeli sedanjo rdečo zastavo in dodali škotski križ sv. Andreja, da se označi ujedinjenje s Škotsko. Leta 1801 pa je bil še dodan križ Sv. Patrika radi ujedinjenja z Irsko. Tako je "Union Jack" zadobil sedanjo obliko.

Henrik Hudson je leta 1609 odkril veliko newyorško reko, ki se po njem imenuje; iz droga njegove ladje "Polumsec" je plapolala zastava nizozemske republike. Ta zastava je ostala v sedanjem New Yorku do leta 1664, ko jo je nadomestila angleška zastava.

Leta 1638 je bila ustanovljena švedska kolonija ob reki Delaware. Švedska zastava, rmeni križ na plavem polju, je tam ostala do leta 1655. Prva španska zastava v ameriških vodah je bila ona, ki jo je prinesel Kolumbus leta 1492. Ali v severni Ameriki je špansko zastavo prvič razobesil Ponce de Leon, ki je leta 1513 odkril Florido, in španska zastava je tu ostala do leta 1763, ko je Španška odstopila Florido Angličani.

Dvajset let kasneje se je Florida povrnila v špansko last in španska zastava je zopet tam zavladala, dokler je ni leta 1821 nadomestila ameriška zastava.

V drugih naselbinah so prevladovali angleški kolonisti in ti so popolnoma naravno rabili angleško zastavo pri svojih slavnostih in obredih. Ali že od leta 1700 se pojavlja nekaj neodvisnosti, ko se začnejo rabiti čim dalje bolj razne kolonijalne zastave. New England, ki je leta 1686 bila sprejela kot zastavo "ujedinjenih novoangleških kolonij" zastavo s križem sv. Jurija, rdečim na belem polju, in s kraljevsko krono in kraljevim monogramom sredi križa, je že leta 1704 uvedla v rabo zastavo, kjer ni bilo več krone, marveč se je v enem kotu nahajala velika smreka. Kača klopotča je bila priljubljen znak raznih kolonij. Skoraj vsaka kolonija in dostikrat vsak regiment je imel svojo posebno zastavo.

Vse te predhodnice so zvezane z zgodovino zastave "zvezd in prog". Obris ameriške zastave ni izvorno ameriška ideja. Že leta 1704 so ladje angleške trgovske kolonijalne družbe English East India Company nosile zastavo, v kateri je bilo trinajstero prog, zaporedno rdečih in belih, s križem sv. Jurija v kotu.

Nekateri so mnenja, da so morda proge in zvezde v Washingtonovem grbu narekemale obris sedanje zastave. Zastava philadelphijskega konjeničstva, ki je bila prvič razobešana leta 1775, je prvi znani primer ameriške rabe prog v zastavi. Te proge so morda narekemale zastavo, ki jo je Washington razobesil v Cambridge leta 1776. To je bila prva zastava, ki je označevala ujedinjenje vseh kolonij. Obstojala je iz trinajstero zaporedno rdečih in belih prog z združenima kržema sv. Jurija in sv. Andreja v kotu. Ta zastava je torej označevala ujedinjenje kolonij, ali obenem tudi kolonijalno zvezo z Angleško. Neodvisnost ni bila še proglasena. Ker pa je ta zastava označevala začetek narodnega obstoja in ujedinjenja je ona ostala zastava revolucije, dokler ni "kontinentalni kongres" sprejel "Stars and Stripes" kot zastavo Združenih držav.

Popolne zgodovine izvira ameriške zastave ne bomo znali nikoli. Povest o Betsy Ross iz Philadelphije, ki je napravila prvo zastavo, je le mična legenda. Avtentična zgodovina naše zastave začne dne 14. junija 1777, ko je kongres sprejel sledečo resolucijo:

"Sklenjeno, da zastava trinajsteroje Združenih držav bodi

trinajst prog, zaporedno rdečih in belih, da zveza bodi trinajst zvezd, belih na plavem polju, predstavljajočih novo konstelacijo".

Prva zastava je imela zvezde v kolobarju. Kasneje se je to spreminilo v tri vodoravne črte, v vsaki črti po pet oziroma štiri zvezde. Prvič je zila razobešana 3. avgusta 1777 v Fort Stanwix, prekrščenem kasneje v Fort Schuyler, katera trdnjava se je nahajala na legi sedanjega mesta Rome, N. Y.

Zastava je ostala v tej obliki do 1. maja 1795, ker leto poprej sta Vermont in Kentucky kot polnovredni državi bili sprejeti v zvezo in sta se zato k zastavi dodali dve novi prog in dve zvezdi. Poprej se ni predvidel tak porastek Unije in zato je bilo treba posebnega zakona, ki je določil petnajst prog in petnajst zvezd za zastavo.

V taki obliki je zastava ostala za nadaljnjih 23 let. To je bila zastava, ki je vihrala tekem vojne z Angleško leta 1812 in v katero je zrl Francis Scott Key ob bombardiranju Forta McHenry, ko je pisal pesem "Star Spangled Banner", sedanjo ameriško himno.

Koncem leta 1817 je bil imenovan poseben osek kongresa, ki naj pretresuje, da-li ne bi bilo umestno spremeniti obliko ameriške zastave. Ako bi za vsako novo državo morala dodati po ena nova proga in zvezda, bi oblika zastave kmalu postala nemogoča; rešitev se je videla v tem, da se zastava povrne k izvorni obliki trinajsteroje prog. In tako je kongres dne 4. aprila 1818 sklenil, da število prog bodi omejeno na trinajst, predstavljajočih trinajstoroje izvornih zveznih držav, in da se za vsako novo državo dodaja po ena nova zvezda. Ta zakon je še vedno veljaven in tako sedanja zastava Združenih držav ima trinajst prog in 48 zvezd.

Dne 14. junija tega leta je 147. obletnica, kar je bila zastava Zvezd in Prog sprejeta kot narodni znak; 14. junij se vsako leto praznuje kot "Flag Day". Prva zvezdnata in progasta zastava leta 1777 je navduševala tri milijone ljudi, borečih se za svobodo. Mala je bila tedaj zveza, uboga in zaničevana od tedanjih veselij; evropski mogočinci in kronane glave so se s prezirom posmehovali svojati preko morja, ki se drzne vladati sami sebi, in prorokovali so hiter in žalosten konec takega dozdevno blaznega eksperimenta. Ali vera v končni uspeh eksperimenta politične demokracije je vzdržala mali narod v svoji borbi. Od tedaj so se milijoni in milijoni ljudi, zatirancev iz vseh dežel in takih, ki so bili manj zatirani razum po gospodarstvih razmerah, moški in ženske čvrste srea in delavnih rok, jasne uma in krepkih mišic, odločno in pustolovni, priselili za prekmorja in se pridružili starejšim Amerikancem v osvajanju zapadnih, veliki ameriški epejeji. Zastava, ki je pred 150 leti plapolala nad malim, revnim in zaničevanim narodom, je danes znak mogočne republike 130 milijonov ljudi, raztezajoče se od oceana do oceana, najbogatejše zemlje na svetu. Tak hitri razvoj, ki mu ni para v zgodovini, je zaslug vseh vernih sinov in hčerk republike brez razlike na njihovo narodnost in izvir, ki so orali ledino in pretvorili divji kontinent v zemljo napredne civilizacije in so s svojim trudom in delavnostjo prispeli k sedanjemu napredku in bogastvu te zemlje. V njihovem trudu se zreali udanost za ono, kar predstavlja ameriška zastava.

DR. LORENZ

642 Penn. Ave., PITTSBURGH, PA. EDINI SLOVENSKE GOVOREČI ZDRAVNIK ŠPICALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moje stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 25 let in imam skuhnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vsa morem popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Škoti 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej. Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, ostalost, živčne bolezni v mehuru, ledicah, jetrah, želodcu, rmanico, revmatizem, katere, zlasti žilo, naduha itd. Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 3. dopoldne do 8. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 1. svečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

PAIN-EXPELLER

Mazilo velikega slovesa.

Za bolele sklepe in mišice zoper bolečine v prsti in hrbtu. Če spravi revmatizem vaše mišice v klopič.

Za pomirjenje bolestin, skelčnih zbudiljav nevralgije. Za izpahke in odrgnjenje. Zoper bolečini in bolečine. Vrgnite ga — preprodit bolečine.

Imajte pri roki! Stoklenko — nikdar ne veste, kdaj jo boste rabili.

35 in 70c. steklenica v lekarnah **F. A. RICHTER & CO.** 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

O ŽENSKI, KI JE BILA ...

Roman — Spisal O. Soyka
Poslovenil J. T.

Na vseh slikah je naslikan tudi reporter Harry Hull. Klobuk postrani, roke v žepih in v ustih kratko pipo.

Podoben je bil gledališkemu impresariju, ki sprejema umetnika, oziroma se pogovarja z njim in mu daje končna navodila.

Kapitanu je bil dal Hull naslednje povelje:

— Odpluli bomo, kakor hitro bo kino-fotograf s svojim aparatom na krovu. Zajtrk pripravite za me in za damo na zadnjem krovu, tam, kjer je solnčna luč najbolj svetla. Najprej bomo odpluli na visoko morje, potem pa proti zapadu, nato proti jugu in nazadnje proti zapadu. Natančna navodila vam bom dal na visokem morju.

Za aretacijo Eve Mossini — ženske — ni najel nobenega moškega pač pa samo kino-fotografa za slikanje.

Prepričan je bil da bo sam vse storil.

Kaj je pozneje dimneval in kakšna je bila vožnja je razvidno iz brezičnih brzojavov ki jih je pošiljal s parnika Georgina uredništvu "Chicago News".

Časopis je napravil iz brzojav nepregledno vrsto senzacionalnih člankov.

Glavni urednik Fred O. Stevenson je izborno razumel svoj posebnost ko je bilo treba servirati čitateljem kako senzacija.

Že prvi dan Georgine vožnje so izšle tri izdaje naslednjega dne je pa izšla vsako uro nova izdaja.

Brzojavke poročevalca Harryja Hulla iz katerih je koval urednik svoj kapital, so se glasile:

1. Svetovno znana zločinka je popolnoma v mojih rokah. Vse je slo brez posebnih težav. Vse je šlo kot po maslu.

S svojima dvema spremljevalcema se nahaja na krovu parnika Georgina. Navdušenje na parniku in zajtrk na zadnjem krovu je kinematografski. Kmalu se bo vršil glavni prizor, ko bomo aretirali zločinko in njena dva spremljevalca. Za spremljevalca imam na razpolago težke okove, za žensko malo lažje in elegantnejše.

Da bo slika lepše izpadla, so mi mornarji obljubili svojo pomoč. Aretiraj jo bom s pištolo v rokah. Dobite takoj povelje ameriških oblasti, ker predstavlja parnik Georgina ameriška tla. Vreme je izvrstno. Na krovu se vse dobro počuti.

2. Jako bi želel, da bi bilo diplomatsko ravnanje čim bolj pospešeno. Kakor hitro bo končano, bom sam vzprijel glavno dejanje. Dosedaj smo štirikrat kinofotografirali "Zadnje ure svobode Eve Mossini". Glavna igralka Eva Mossini se jako fino obnaša. Pri aretaciji bom moral držati revolver v levi roki, ker desne nimam več. Zašla mi je v krmilni vijak. Zdravnik na krovu je izoboren večak. Sem izven vsake nevarnosti. Na krovu je vse zdravo.

3. Treba je takoj na delo. Vreme je jako neugodno. Dva mornarja je vrglo preko krova. In sicer tista dva, katerima sem že vnaprej plačal, da mi bosta pomagala pri aretaciji, da bo slika popolnejša. Namestnikov se nimam. Kinofotograf se jako zanima za Evo Mossini. Pravi, da je to glavna igralka. Desne noge nimam več. Padel sem in so mi jo morali odrezati. Morda so mi namenoma kaj podstavili, kajti moštvo se obnaša precej sovražno.

Mornarjem se vse nekam čudno dozdeva. Ladijski zdravnik je izoboren človek. Nogo mi je odrezal tako, da ne čutim sedaj nobenih bolečin. Vse delam sede. Sicer pa vse zdravo.

4. Kino-fotograf je obvestil moštvo in kapitana, kaj je pravzaprav namen vožnje potovanja. Izza onega časa je vse nezanesljivo. Pištole ne izpustim več iz rok. Dobro se mi zdi, ko sem izvedel, da je v Gibraltarju vse pripravljeno za sprejem jetnice. Damo bom izročil oblastim. Ko jo bomo izročili, bo posneta natančna slika. Zopet je padel mornar preko morja. Tudi tega sem bil naj najel. Na krovu je dosti bolnikov.

5. Gibraltar se vidi: Na krovu je jako težavna situacija. Kino-fotograf je hotel odvesti Evo Mossini v rešilnem čolnu. Moštvo je bilo zadovoljno, jaz sem bil pa odločno proti temu. Potem smo se pa pobotali in sicer tako kot sem jaz želel. Težko ranjen na desni nogi. Nogo imam sicer še, pa bo hroma za vse življenje. Kinematografski fotograf je dobil strel skozi pljuča. Sicer je pa vse v redu. Oddal sem že signalne strele. Upam, da bom kmalu dobil pomoč s suhega. Šesta brzojavka je bila pomanjkljiva.

Glasila se je:

— Vladni parnik prihaja z vso naglo. Situacija je v mojih rokah. Velika potreba. Fotografu bom prisilil, kljub temu, da ima luknjo skozi pljuča, da bo fotografiral aretacijo. Potem se bom malo odpočil, ker sem jako utrujen. Jetnica je v kabini. Bo — — —

Vladni parnik na katerem so se nahajali angleški in ameriški detektivi, se je blizal z vso naglo parniku Georgini.

Državne oblasti so odredile, da je treba delati z največjo naglico. Brzojavke, objavljene v Chicago News so imele velikanski vpliv.

Harryja Hull je skrbelo, če bo fotograf Louis de Baron, kljub temu, da je imel prestreljena pljuča mogel fotografirati, toda ta njegova skrb je bila brezpotrebna.

Na vladnem parniku so se nahajali štirje angleški fotografi. Prve slike so vzeli iz precejsne daljave, toda njihov cilj ni bila zločinka, pač pa reporter Harry Hull oziroma njegova oseba kolikor jo je še ostalo.

Sedel je v stolu telegrafista, držal v roki revolver ter kričal na vse pretege.

Pri tem ni izpustil iz svojih sivih oči telegrafista, ki je stal poleg njega ter delal na žive in mrtve.

In ko je Harry Hull za trenutek umolknil, je telebil telegrafist nezavesten na tla.

Harry Hull je grmel brzojavko časopisu Chicago News, gledal je zdaj v to, zdaj v ono smer in kamorkoli je pogledal, tja je namiril svoj revolver.

Tako so ga tudi našli in tako so ga tudi že prej fotografirali z angleškega parnika.

— Gospod major, s tem vam poverjam ladjo in potnike. Eva Mossini je v kabini in čaka aretacije. Vrata sem jaz zabil. Ne pozabite jo kinematografirati.

To je bilo vse, kar je izpregovoril v nadaljnjih štiriindvajsetih urah. Delal je noč in dan.

Vsled izgube krvi in trpljenja so bili ostanki njegovega telesa sila oslabljeni. Le duh je še delal. Končno mu je pa tudi duh odvedal.

Oči so se mu zaprle, revolver mu je padel iz rok in se tako nesrečno izpržil, da je zadela krogla pred njim stoječega majorja naravnost v prsi.

Poveljstvo je moral prevzeti drugi častnik.

(Dalje prihodnjik)

MOŽ, KI DERE KONJEM ZŌBE

V Indianapolis, Ind, živi slavni zobozdravnik dr. Frank Jacobs, ki je posvetil vso svojo znanost konjskem zobem in čeljustim. V svoji kleti ima baje na kupe zob, s katerimi namerava okrasiti pročelje svoje hiše

Proces proti hajduku Čarugi.

(Nadaljevanje.)

Ko mu je bilo predočeno, da je vodil Čarugo in tovariše po Liki, je odgovoril povsem mirno in flegmatično:

— "Da, da, resnica je! Cisto naravno. Čaruga naš Jovo se ni niti znal premakniti po Liki. Nikdar tam ni bil. Treba mu je bilo kazati pot. To je čisto poštono delo!"

Predsednik: "Zakaj ga niste prijavili oblastem, da je oropal vsakega krstnega kuma?"

Lončar zopet mirno: "Niti največji modrijan ne bi storil tega na mojem mestu!"

Predsednik: "Ali ste se morebiti bali?"

Lončar glasno: "Gotovo sem se bal!" Tako je!"

Pri konfrontaciji med Čarugo in njim je dejal Čaruga:

"Lončar nam je kazal pot do plena. Lončar je predlagal, da gremo oropati njegovega kuma!"

Lončar se je smejal: "Ali samo pot? Ali naj bi te jaz naganjal na rop?"

Lončar je dalje dejal: "Pri meni so bili tudi Prpič, Krmptič in Sikič. Tu je vstal Sikič in jezno pristavil:

"Slavni sude! Vse mu verujete! Res je, samo laže. Laže ta pes! Niti črke ni res!"

Krmptič za tem:

"Slavni sude! Vse mu verujete! Res je, kaj je dejal!"

Državni pravdnik: "Čuj, Jovo! Ti si bil v enem letu trikrat v Liki. Sugurno ne radi spremembe zraka, marveč radi posla! Orožniki javljajo, da je bil tam opljenjen neki avtomobil in sumijo tebe!"

Čaruga smehljačaje: "Oprostite, gospodine državni pravdnik! Ni baš vse tako! Meni o tem ni ničesar znanega! ... Kaliko bode, gospodine državni pravdnik, teh zločinov hoteli se meni naprtiti na hrbet?"

Na vrsto je prišel zadnji obtoženeec. Mile Rupčić, tudi Čarugin pomagač in skrivac. Obtožen je, da je leta 1923 tudi večkrat skupno deloval s Čarugo in Prpičem. Obtoženi je delno priznal, rekoč:

"Kriv sem, toda ne toliko, kakor misli državni pravdnik! Čaruga je večkrat prenočil pri meni in Retkovičih. Privkrat je takoj prišla k njemu neka ženska in barantala s Čarugo za Božico Smolčić. Drugi dan je prišla Rozika in tretji dan je bil že žnjo zarobenčki je podaril zlat prstan in več daril.

Predsednik: "Ali je vam kaj plačeval za prenočišče?"

Rupčić: "Nisem niti jaz kaj zahteval, niti se ni Jovo spomnil, da bi mi kaj plačal!"

S tem je bilo končano zasliševanje obtožencev.

Kot prva priča je bil zaslišan Simon Slavković, ki se sedaj nahaja v Osijeku, doma iz Gunje. Med njim kot botrom in Lončarjem ož Rupčićem je prišlo do pravega prepira. Slavković je opisoval, kako so ga Čaruga in tovariši v orožniški uniformi na padli, oziroma, kako so mu priredili hišno preiskavo ter mu

končno odnesli 300 dolarjev in 7000 dinarjev. Odpeljali so ga najprej v hlev, kje so ga tolkali ter mu obenem govorili da so "komiti", ki si povsod sami jemljejo denar za živč, da se morejo boriti za "svobodo". Ko jim je povedal, kje se denar nahaja, so ga prenehali suvati, ga odvedli v sobo ter so mu iz skrinje vzeli vso gotovino. Priča je končno dostavil:

"Se nikdar se mi ni pripetilo, da bi lastni botri kazali pot razbojnikom, da botra oropajo!"

Oba obtožena botra Lončar in Rupčić: "Pazi, prisegel si!"

Priča — botr: "Prisegel sem, kakor je prav. Kako bi mogel Jovo najti pot do moje hiše, ko tam nikdar ni bil!"

Čaruga je pripomnil: "Da, Bil sem tam. Nisem odobril, da ga mučijo. Nisem mu niti grozil!"

Priča: "To si gotovo, Jovo, že pozabil!"

Čaruga: "Jaz imam dobro memorijo, bre ..."

Priča je spoznal Prpiča Velkega.

26. maja ob 10. popoldne se je nadaljeval proces proti Čarugi. Zaslišanih je bilo več prič o raznih okolnostih. Mestoma je vladal v dvoranah smeh. Ker je v dvorani radi vročine nezno, je predsednik zelo znižal auditorij. Splošno je opažati, da med občinstvom ponehava zanimanje za ta proces.

V dvorano je bil pripeljan na osem let radi razbojstva obsojeni kaznjence Fran Matej, bivši pajdaš Čarugin, ki je sodeloval pri petih roparskih činih. Je to velik možak. Kazen sedi v kaznišnici v Ljepoglavi. Priča je natančno opisoval vse postopanje Čaruge. Izjavil je med drugim:

"Čaruga je bil naš vodja in on je vsega kriv!"

Čaruga: "To ni res! Lažeš!"

Matej: "Če nisem govoril resnice, naj ne vidim več Ljepoglavice!" In dvignil je roke proti stropu. V dvoranji je nastal velik smeh, ko je občinstvo čulo tako originalno prisego.

Do velikega prepira je prišlo tudi med pričo in Čarugo, ko se je obravnaval umor Doležala. Priča je Čarugo označila za iniciatorja tega umora. Čaruga ves beser: "Ne laži!"

Priča: "Da ni bilo tebe, ne bi niti poginil Rebič!"

NAŠIM IZSELJENCEM NA ZNANJE!

Vsled sklepa občnega zbora dehičarjev z dne 11. maja 1924. leta, združili sta se Jadranska banka a. d. in Podunavsko Trgovsko Akcionarsko Društvo — Beograd

ter nadaljujeta svoje skupno delo pod novo firmo JADRANSKO — PODUNAVSKA BANKA Beograd

Polno vplačana delniška glavnica znaša 120.000.000-00 Rezerve dinarjev 32.515.000-00

Podružnice: Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Eregovini, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb

Afilirani zavodi: FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt Street, New York City Slavonka Agrarna Sredionica, Osijek Hranilnica, Murska Subota

Glavni korespondent za Južno Ameriko: BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas

Dopise naslavljajte tako: JADRANSKO — PODUNAVSKA BANKA Ameriški oddelek BEOGRAD, JUGOSLAVIJA

ROYAL MAIL

Čaruga v vsej svoji besnosti: "Ne govori! Molči, ko jaz govorim!" Za tem je bil zaslišan kot priča Vasa Todorovič, ki prepozna Čarugo in k njemu obrnjen je dejal: "To je ta gospod, ki je vzela denar in orožje!" Ko je priča odhajal iz dvorane, je zaklical Čarugi: "Sluga pokoren, gospod Čaruga!" (Nadaljevanje sledi.)

Identificiranje pred dva tisoč leti.

Ugotovljenje identičnosti je postalo danes vsled odtisov prstov izvanredno fino ter je v veliki meri prispevalo k zaseditvi zločincev. Že v starem veku pa je že obstajala povsem izdelana tehnika popisa oseb, kar je razvidno iz poročil v boljših zgodovinskih delih, ki se tičejo krimintlistike.

Iz zadnjega stoletja pred krščansko časovno dobo nam je ohranjenih dosti egiptovskih papirov, vsebujočih policijske akte. Iz teh papirov je mogoče ugotoviti, da sta obstali že takrat dve vrsti popisa oseb, daljša in krajša. Daljši popis se je glasil:

1. Ime in starost. 2. Velikost in štatura, barva kože, barva oči in las, način nošenja brade, oblika obraza, oblika nosa, oblika ušes in tako dalje. V natančnem opisu posameznih telesnih znakov ni mogoče iti dalje niti danes.

Že takrat so razlikovali na ducate oblik nosa. Črte profila nosnega hrbita so bile razdeljene v različne razrede, kot orlovski nos, vrnanji nos itd. Uspoštevalo se je tudi temelj nosa, široko nosa in obliko nozdrvi. To postopanje je na naravnost presenetljiv način slično postopanju "govorečih" portretov, katerega je uvedel Bertillon v policijsko tehniko.

Ušesa se je natančno označilo. Skalo dolzin telesa se označuje v največjem času kot: zelo majhen, srednje majhen, srednje velikosti in tako naprej. Kot posebne znake se navajajo: Materinska znamenja, bradavice, znake na koži vsled bolezni, ne odpravljuje brazgotine, ki so posledice rab in poškodb, nadalje očesne in lasne bolezni, ohromelosti slabe zobe in drugo.

Kratki opis vključuje le navedbo let starosti in posebnih znakov. Te posebne znake se je popisalo z največjo natančnostjo.

Friedrichshafen, Nemečija. 13. junija. — Začetkom julija ali avgusta bo odplul proti Ameriki zrakovplov Zepelinovega sistema, katerega so zgradili Nemeč za Ameriko. V badon so te dni že spravili prvi motor.

Poskusne vožnje se bodo vršile koncem junija.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Prav vsakdo —

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da ima je šudovit uspeh — mali oglasi v "Glas Naroda".

PREHLAD MEHURJA

MOŠKI Zaščitte se Protivaležanja SANYKIT

PREHLAD MEHURJA

PREHLAD MEHURJA

PREHLAD MEHURJA

PREHLAD MEHURJA

PREHLAD MEHURJA

PREHLAD MEHURJA

Kretanje parnikov - Shipping News

17. junija:	Dullio, Genoa.	9. julija:	France, Havre; Aquitania, Cherbourg.
18. junija:	France, Havre; Aquitania, Cherbourg.	10. julija:	Columbus, Bremen; Cleveland, Hamburg; Mongolia, Cherbourg.
19. junija:	Lapland, Cherbourg; Stuttgart, Bremen.	12. julija:	Berengaria, Cherbourg; Homerica, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne, America, Cherbourg; Martha Washington, Trst.
20. junija:	Chicago, Havre; Homerica, Cherbourg; Saxonia, Cherbourg; Orca, Cherbourg; Hamburg.	14. julija:	America, Genoa.
21. junija:	Pres. Wilson, Trst; Pres. Harding, Bremen; Canopic, Cherbourg; Bremen.	15. julija:	Pittsburgh, Cherbourg; Luetzow, Bremen.
22. junija:	Berengaria, Cherbourg; Taormina, Genoa.	17. julija:	Westphalia, Hamburg.
23. junija:	Zoeland, Cherbourg.	19. julija:	Majestic, Cherbourg; La Savote, Havre; Lapland, Cherbourg; Mount Clay, Hamburg; Stuttgart, Bremen; Dullio, Genoa.
24. junija:	Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Conte Rosso v Genoa.	22. julija:	Reliance, Hamburg; Seidlitz, Bremen.
1. julija:	York, Bremen; Colombo, Genoa.	23. julija:	Paris, Havre.
2. julija:	Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg; Republic, Cherbourg.	26. julija:	Leviathan, Cherbourg; Veendam, Boulogne; Albert Ballin, Hamburg; Orca, Cherbourg.
3. julija:	Tyrrenia, Cherbourg; Minnekahda, Cherbourg.	29. julija:	Canopic, Cherbourg; Bremen, Bremen.
4. julija:	Geo. Washington, Cherbourg.	30. julija:	Mauretania, Cherbourg; France, Havre.
5. julija:	Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Muerchen, Bremen; Belgenland, Cherbourg.	31. julija:	Zoeland, Cherbourg.
6. julija:	Resolute, Cherbourg, Hamburg; Orca, Cherbourg, Hamburg; Derflinger, Bremen; Giulio Cesare, Genoa.		

NEW YORK HAMBURG

United American Lines
HARRIS LINE
HAMBURG AMERICAN LINE
Najkrajša pot v vse dele JUGOSLAVIJE

Odplutja vsak teden z našimi razkošnimi parniki
RESOLUTE RELIANCE
ALBERT BALLIN
DEUTSCHLAND
Parniki s 1, 2 in 3 razredom in znanimi
"Mount Clay", "Cleveland", "Hansa", "Thuringia", "Westphalia" s kabinami in 3. razredom.
ALBERT BALLIN 21. junij, opomba. Uspesna, udobna služba, izborna kuhinja, prijetni in privlačni prostori.

United American Lines
35 - 39 Broadway
New York, N. Y.

CUNARD

Jugoslovani, odhajajoči na začetni obisk, pa se mudijo manj kot eno leto, bodo zopet spuščeni v Zdr. države, ne oziročaj se na kvoto.

V JUGOSLAVIJO v najkrajšem času vsako sredo s tremi ekspresnimi parniki BERENGARIA AQUITANIA MAURETANIA (preko Cherbourga)

ČE nameravate dobiti svojo roditelno iz JUGOSLAVIJE, se takoj brigajte za potovanje. Naš urad v Jugoslaviji jim bo pomagal in svetoval. Vsi potniki tretjega razreda potujejo v privatnih kabinah. Nemaodkriljiva čistota hrane. Za podrobnosti se obrnite na lokalne agente ali na

CUNARD LINE
25 Broadway New York

VEČ KOT 40 NOVIH SLOV. PLOŠČ ZA VAŠ GRAMOFON.

PESMI, MOŠKI ZBORI, MARŠE POLK, VALČERJE, itd.

PIŠITE takoj po novih brezplačnih cenik na VICTOR NAVINSHEK 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

ADVERTISE in GLAS NARODA

PREHLAD MEHURJA

MOŠKI Zaščitte se Protivaležanja SANYKIT

PREHLAD MEHURJA

PREHLAD MEHURJA

PREHLAD MEHURJA

PREHLAD MEHURJA

Brezplačno onim, ki trpe vsled mrzlice in naduhe.

Brezplačna poskušna metoda, katero more vsak rabiti brez neprilike in izgube časa

Imamo način, kako kontrolirati naduhe in želimo, da poskusite na naš račun. Niti ne da, ako je to še dolga bolezen, ali pa se je pojavila še-le pred kratkim, ako je nemena miralca, ali pa kronična naduha, narediti morate brezplačno poskušnjo našega načina. Na to se ne gleda, v kakli klimi živite, ne gleda se na vašo starost ali opravilo, ako vas muči naduha ali mrzlica, naš način vam bo takoj pomagal. Poskusno želimo poslati očim, ki se nahajajo navidez v obširnem stanju, kjer niso pomagala vsakovrstna vdihavanja, briganja, zdravila opija, diml, "patentni" kajeenje itd., želimo pokazati vsakomur, da je ta nov način določil, davstavljuje vsako težko dihanje, vse hropanje in vse strahne napade takoj.

Da brezplačna poskušna je prevažna, da bi jo zamenjali. Pišite sedaj ter jo takoj pricunite. Ne pošiljte denarja. Pošiljite kupon danes. Niti poštne ne plačate.

BREZPLAČNI POKUŠNI KUPON. FRONTIER ASTEMA CO. Room 201F 125 West 42nd Street, New York, N. Y. Pošiljite preko poskušnjo valnega majorca.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno potučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvarih.

Pojasnite, ki vam jih samoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje. Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvotne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselbine postave, ki pride v veljavo s prvim julijem, bo lahko dobil tudi isti, ki se ni ameriški državljan dovoljenje za ostati v domovini eno leto, ter v slučaju kake zapreke tudi dalje. Taka izkazila bo izdajal naselbinski komisar v Washingtonu, D. C., ter se bo z istim vsak lahko povrnil v Združene države brez dovoljenja ameriškega konzula zunaj, kakor je bilo običajno dosedaj.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Nadaljni prišeljenci iz Jugoslavije bodo pripuščeni sem zopet po 1. juliju 1924. Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank 82 Cortlandt St., New York Glavno zastopstvo Jadranskega banka.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste u njih postrežbe zadovoljni, da oglašujete v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem

Uprava "Glas Naroda"